

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28.04.2023 Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpoznaniu wniosku z dnia 27.03.2023 roku, przyznał decyzją ostateczną emeryturę dla S. S. od 9.03.2023 r. tj od osiągnięcia wieku emerytalnego.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura została obliczona zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej jako równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

Przy ustaleniu wysokości emerytury uwzględniono:

- kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 8544,95 zł
- kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego 294070,78 zł;
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 196,20 miesięcy;
- wyliczona kwota emerytury wynosi 1542,38 zł. Emerytury nie podwyższono do minimalnej emerytury z uwagi na brak okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze 25 lat. W decyzji wskazano, że do wysokości emerytury nie uwzględniono okresu zatrudnienia:
- 31.12.1975 – 9.10.1976 w Zakładzie (...) w Ł., ponieważ świadectwo pracy zostało podpisane w/z nieczytelnie
- w zakładzie (...) w drewnie , gdyż zakład nie figuruje jako płatnik składek
- w zakładzie pracy Blacharstwo Samochodowe W. K. z uwagi na brak zgłoszenia do ubezpieczenia.

/decyzja w aktach ZUS/

Odwołanie od decyzji wniósł ubezpieczony domagając się uwzględnienia w wysokości świadczenia okresu zatrudnienia w Zakładzie (...) w Ł. – 31.12.1975 – 9.10.1976.

/odwołanie – k. 3 /

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację wskazaną w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k.5/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca S. S. urodził się w dniu (...).

/okoliczność bezsporna/

W okresie 31.12.1975 – 9.10.1976 wnioskodawca był zatrudniony w Zakładzie (...) w Ł., na stanowisku ładowacza. Wnioskodawca otrzymał za ten okres świadectwo pracy, opatrzone pieczętką zakładu i podpisem w/z dyrektora Oddziału L. G..

/świadectwo pracy – k. 1 akt ZUS, zeznania wnioskodawcy e - prot. 00:02:10 w zw. Z 00:07: 38/

W dniu 27.03.2023 r ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę.

/wniosek w aktach ZUS/

Wnioskodawca otrzymał kopię świadectwa pracy ze Spółdzielni Handlowo – Usługowej (...).

/pismo – k. 10, 53 akt ZUS/

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów i zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 173 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1251 t.j.), dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Stosownie do art. 174 ust. 1 tejże ustawy, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Zgodnie z ust. 2, przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Zgodnie z ust. 3 przywołanego artykułu, podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Według ust. 3b w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 października 2013 roku (w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 21 czerwca 2013 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesięcy tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu.

Natomiast w myśl ust. 7 analizowanego przepisu do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 powyższego przepisu stanowi, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Zgodnie natomiast z treścią ust. 8 przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku, według wskazanego w nim wzoru.

Z kolei w myśl art. 15 ust. 1 powyższej ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych,

wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Natomiast stosownie do brzmienia ust. 2a tego samego przepisu, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Z kolei na podstawie ust. 6 omawianego przepisu na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Jak stanowi art. 15 ust. 4 w/w ustawy w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych,

oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu,

oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz

mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19, przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%, jednakże przy ponownym przeliczeniu wysokości emerytury należy mieć na względzie, iż zgodnie z art. 111 ust. 2 ustawy uwzględnia się kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

W związku z treścią zacytowanych przepisów można stwierdzić, iż kwota kapitału początkowego zależy od długości udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych przebytych przed 1 stycznia 1999 rokiem, podstawy wymiaru oraz współczynnika proporcjonalnego do wieku ubezpieczonego, który służy do obliczenia tzw. części socjalnej.

Przytoczone zasady postępowania – w świetle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2003 roku w sprawie o sygn. III UZP 2/03 (OSNP 2003/14/338) - tak przy ustalaniu prawa do świadczenia, jak i jego przeliczaniu, pozwalają na ogólną uwagę, iż zamiarem ustawodawcy było umożliwienie ubezpieczonym dokonanie wyboru, w ramach prawa, najkorzystniejszego z ich punktu widzenia okresu, z którego podstawa wymiaru składek ubezpieczeniowych, będzie stanowić podstawę wymiaru świadczenia.

Nie należy jednak pomijać, iż katalog okresów możliwych do zaliczenia przy wyliczaniu kapitału początkowego ma charakter zamknięty w tym sensie, że okresy w nim nieprzewidziane nie mogą zostać uwzględnione /por wyrok SA w Szczecinie - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 11.10.2012 sygn. akt III AUa 417/12, Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 czerwca 2013 r., III AUa 92/13/

Na podstawie art. 174 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2013r., poz. 1440) do stażu ubezpieczeniowego przyjmuje się okresy składkowe wymienione w art. 6 i nieskładkowe wymienione w art. 7.

Stosownie natomiast do treści art. 25 ust 1 ustawy emerytalnej, podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

W myśl zaś §22 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. nr 237, poz.1412) jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, środkiem

dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

1) legitymacja ubezpieczeniowa;

2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Jeżeli ustawa przewiduje możliwość udowodnienia zeznaniami świadków okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia, dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres.

W konsekwencji ubezpieczony nie może w postępowaniu przed organem rentowym wykazywać okoliczności wpływających na prawo do świadczenia z ubezpieczenia społecznego lub jego wysokość (w tym w szczególności wykazywać okresów zatrudnienia i charakteru pracy) na podstawie dowodów innych niż świadectwo pracy, zaświadczenie pracodawcy albo legitymacja ubezpieczeniowa lub inne dokumenty pracownicze./III AUa 678/13 - wyrok SA Kraków z dnia 26-11-2013/

Wskazana regulacja § 22 ust.1 powołanego rozporządzenia wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza to jednak aby sporne okresy zatrudnienia nie mogły być wykazane w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków. W postępowaniu dowodowym potwierdzającym okresy zatrudnienia w postępowaniu przed organem rentowym dowodem jest tylko to, co prawo za dowód uznaje i jako dowód dopuszcza. Takie ograniczenia nie występują natomiast w procedurze cywilnej, w której okoliczności sporne mogą być wykazywane wszelkimi dowodami. /II UK 94/17 - postanowienie SN - Izba Pracy z dnia 11-01-2018/ W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udawdaniane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe dotyczą wyłącznie postępowania przed organami. /V U 980/13 - wyrok SO Kalisz z dnia 06-12-2013/

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące analizę dostępnej dokumentacji i twierdzeń wnioskodawcy związanych ze spornym okresem zatrudnienia.

W ocenie Sądu, w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, zachodzą podstawy do uznania, iż wnioskodawca legitymuje się dodatkowo okresem zatrudnienia w zakresie innym niż ostatecznie przyjęty przez ZUS w zaskarżonej decyzji.

Podkreślenia wymaga, że w procesie zostały zaoferowane dowody za sporny okres zatrudnienia - zeznania wnioskodawcy skonfrontowane z treścią wystawionego wnioskodawcy świadectwa pracy, które rzeczywiście zawiera nieczytelny podpis, ale pochodzi ze zbiorów przechowywanych w archiwisty, pozwala więc stwierdzić, iż wnioskodawca faktycznie pracował w ww. zakładzie pracy. Okoliczności, które są wymagane przy przyznawaniu prawa do świadczeń, mogą być dowodzone zarówno w oparciu o zgromadzoną dokumentację (akta osobowe i płacowe), w szczególności świadectwo pracy, ale także inne dowody (zeznania świadków, przesłuchanie strony). Jeżeli zaś zachodzą wątpliwości co do stwierdzeń zawartych w świadectwie pracy, konieczne jest ich zweryfikowanie innymi dowodami, szczególnie dokumentami i dowodami osobowymi /zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 25.05.2017 r. III AUa 609/16, L./. Skoro zatem z dostępnego dokumentu i zeznań ubezpieczonego wynika, że wnioskodawca był w tym czasie w pełnym wymiarze czasu zatrudniony, wskazany okres należało zaliczyć do okresu stażowego. Brak jest podstaw do kwestionowania prawdomówności wnioskodawcy, bądź jego możliwości zrelacjonowania zapamiętywanych faktów. Z tego, że nie był on w stanie wskazać świadków mogących potwierdzić jego słowa nie można wysnuwać wniosków odnośnie wartości jego zeznań./tożsame stanowisko zajął SA w Ł. w sprawie III AUa 521/10/

Organ rentowy nie zgłosił wniosków dowodowych mających na celu wykazanie okoliczności przeciwnych.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił wysokość emerytury wnioskodawcy przy przyjęciu dodatkowo okresu stażowego od dnia 31.12.1975 do dnia 9.10.1976.